

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ УКРАЇНИ

За підтримки

HCAU, INTBAU Ukraine

HCAU

INTBAU

UKRAINE

Четверта щорічна міжнародна наукова конференція

СИНТЕЗ МИСТЕЦТВ У СУЧАСНИХ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ПРОЦЕСАХ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

17 листопада 2023 р.

Київ

ЗМІСТ

KHARCHENKO Polina. <i>Die Rolle der modernen Technologien bei der Entwicklung der neuen kulturellen Bedeutungen des 21. Jahrhunderts.</i>	10
SKOROPAD Daria. <i>Die Kunst auf der Suche nach der neuen kulturellen Bedeutungen: am Beispiel der Ausstellung der ukrainischen Bildhauer und der Künstler in Palermo – 2023.</i>	13
АЛФЬОРОВА Зоя Іванівна. <i>Художник на сучасному цифровому художньому ринку: тенденції існування.</i>	14
АКУЛЕНКО Єлизавета Сергіївна, ПОЛУБОК Андрій Павлович. <i>Трансформація ролі і творчих можливостей митця в сучасних реаліях художньої творчості.</i>	16
БЕВЗІЮК Ксенія Сергіївна. <i>Вілла як мистецтво архітектури, ландшафту та способу життя.</i>	18
БЕНЮК Богдан-Гордій Богданович. <i>Синтез мистецтв в освітній та мистецько-культурологічній перспективі.</i>	21
БЕРДИНСЬКИХ Святослав Олександрович. <i>Колаж як інструмент творчого синтезу в дизайні.</i>	23
БОРИШПОЛЬ Ганна Іванівна. <i>Критичні потенціали хронотопу культури початку ХХІ століття.</i>	26
БУШМІН Георгій-Анатолій Юрійович. <i>Знищення та збереження монументальних мозаїк Львова 70-х, 80-х років.</i>	29
ГАФАРОВА Наталія Юріївна. <i>Сучасне українське мистецтво в дизайні інтер'єру.</i>	31
ГОЛУБЕЦЬ Орест Михайлович. <i>Сучасна українська скульптура: проблеми і шляхи подолання.</i>	33
ГОРБИК Олена Олександрівна. <i>Ападана та агора: Архітектурна</i>	34

мистецтв стимулював появу в мистецтві нового стилю і здійснення модернізації промислового суспільства в державному масштабі".

Таким чином, в епоху романтизму синтез став осмислюватися як невід'ємна ознака органічної "узгодженої" культури. Феномен синтезу у романтиків розглядається у зв'язку з вченням про "всекультуру", в якій стикаються і взаємодіють різні явища культури. Згідно з уявленнями романтиків, в бутті не можна виділити сферу "живописного", "музичного" або "пластичного", тому кожне з видів мистецтв потенційно міститься в іншому.

БЕРДИНСЬКИХ Святослав Олександрович,
кандидат технічних наук, учений секретар
відділення образотворчого мистецтва НАМ
України.

КОЛАЖ ЯК ІНСТРУМЕНТ ТВОРЧОГО СИНТЕЗУ В ДИЗАЙНІ.

Впровадження комп'ютерних технологій у процес дизайну докорінно змінило уявлення про усталені впродовж тривалого часу методи вирішення творчих завдань, зокрема, у сфері візуалізації проектного задуму. При одночасному функціонуванні різних підходів та методик щодо створення та презентації об'єктів творчої діяльності, бракує цілісної, обґрунтованої теорії. Дана проблема має зв'язок тісний із важливими практичними завданнями художнього формоутворення – розробкою новітніх засобів та інструментів проектування і оцінки проектних рішень.

Актуальність питання полягає у необхідності наукового дослідження сучасної проектної графіки, зокрема її функціональних та естетичних аспектів, побудові системи принципів використання різноманітних форм об'єктивної та умовної графічної візуалізації у художньо-творчій практиці. Доцільним завданням в аспекті даної проблематики є проведення системного аналізу властивостей існуючих графічних засобів дизайну.

Більшість графічних технік виконання зображень, що застосовується в проектній діяльності (креслення, рисунок, 3Д-моделювання), мають деякі обмеження щодо прийомів трансформації та синтезу, бо характеризуються наявністю певного зв'язку зображеного елемента з простором, у якому цей елемент існує. Такий жорсткий зв'язок веде до ускладнення процесів пошуку форми об'єкта, зокрема на початкових етапах розвитку проектної думки. Тому особливим потенціалом у спектрі композиційних можливостей вирізняються такі графічні засоби, яким притаманна свобода у комбінуванні та маніпуляції складовими. Одним із таких засобів є колаж, суть якого полягає в тому, що

художній образ створюється розміщенням або нашаруванням один на один певних матеріалів різної форми, кольору тощо. При цьому, часто зображувальний матеріал отримує нову інтерпретацію завдяки переміщенню із звичного в новий контекст. Колаж складається з елементів неоднорідних реальностей та природи, але формує у глядача здатність цілісного сприйняття твору.

Вважають, що перші твори, схожі на колаж, з'явилися у II столітті н.е., але метод використовувався авторами у поодиноких випадках півтора тисячоліття. Батьками колажу в образотворчому мистецтві XX століття стали представники авангарду – кубісти, дадаїсти та маньєристи.

Застосування комбінованих технік у проектуванні на початку XX ст. збіглося з революційними процесами у мистецтві й відкрило нові шляхи в пошуках художньої форми. Композиційні принципи, виражені в ордерних нормативних вимогах формоутворення, що протягом століть використовувались академічною школою, втратили свою значущість.

Відтак колаж як нова форма художнього вираження набув значного розвитку як найбільш відповідний новаторській суті авангардного плакатного мистецтва. Саме тоді почали активно застосовувати і фотоколаж. Примітно, що звернення архітекторів та художників-конструкторів до техніки аплікації, колажу та фотомонтажу спершу було пов'язане з пошуками найбільш зручних та оперативних технічних засобів створення графічного зображення проекту, в якому замість фарбування площин на креслення наклеюють різноманітні сорти та види паперу, вирізаного за шаблоном шрифту, фотографії, шматочки фанери тощо.

Нині колаж та фотомонтаж використовується сучасними художниками як технічні прийоми в образотворчому мистецтві. В техніці колажу працював Сергій Параджанов, в техніці фотоколажу працюють Олена Голуб, Сергій Святченко та інші.

В дизайні колаж широко використовувався як засіб творчого пошуку, а також засіб презентації візуальних властивостей проекту на різних етапах розробки.

Основний конструктивний елемент колажу – пляма певної форми, розміру, кольору та фактури, вирізка з фото з об'єктом або фрагментом. Зображення, виконані в цій техніці, мають свої особливості, зокрема досить узагальнене і умовне зображення, відсутність правил передачі простору, сприйняття форми плямами при мінімізації використання лінії, неможливість деталізації об'єкта. Ці особливості дають низку переваг. Виконуючи ескіз у техніці колажу, дизайнер мислить загальними цілісними формами, не замикається на дрібницях. Цей прийом дозволяє художникам-початківцям сміливіше

здійснювати пошук нових форм. Відтак мобільність і технологічна легкість створення колажів-ескізів дозволяє використовувати колаж як метод швидкого ескізування. Залучаючи колаж до навчального процесу, дослідники помітили динаміку творчого розвитку студентів: з'явилася впевненість у композиційній побудові робіт; збільшилася і стала різноманітнішою палітра матеріалів, що використовуються; ускладнилися технології і прийоми роботи з різноманітними матеріалами.

На практиці комбінаторним способом можна швидко створювати нові композиції з наявних елементів, не витрачаючи на творчий пошук багато часу. Це також дозволяє працювати як з простими геометричними формами, так і з складними та деталізованими.

Як відомо, комбінаторний спосіб також часто використовують для подолання творчої кризи. Хоч вважається, що основна комбінаторна функція належить уяві, застосування даного способу призводить до народження неочікуваних вирішень, бо може також передбачати елементи випадковості. Застосування аплікації та колажу в творчому процесі полягає в активній дії над елементами, суть якої – дослідження різноманітних якостей можливих композицій з метою вибору найбільш пріоритетного варіанта і збільшення візуального досвіду. Така ситуація має ігровий характер і спонукає до творчої розкутості, відкриває евристичний шлях пошуку організації форми.

З розвитком графічних редакторів з'являється та набуває новий різновид колажу – цифровий колаж, який завдяки комп'ютерним інструментам редагування та трансформації отримує широкі можливості щодо створення різноманітних зображень, від умовних до таких, що передбачають реалістичну передачу простору. В основі створення цифрового колажу – робота із нашаруванням зображень. Розвиток цифрового колажу також пов'язаний із поширенням цифрових якісних фото, які знаходяться у вільному доступі у великій кількості. Цифровий колаж також слугує для доповнення засобами виразності, елементами антуражу, текстурами, візуальними ефектами, колірною-тональної корекції на стадії постобробки рендеру у середовищі растрових редакторів.

На сьогодні презентація проекту у програмах таких як «Adobe Photoshop» набуває усе більшої популярності завдяки можливостям створення оригінального художнього вирішення, яке поєднує у собі принципи реалізму та формалізованості. Цифровий колаж також є перспективними засобами створення якісних візуалізацій, наближених до об'єктивного реалізму, але яким властиві стильові особливості. Часто їх використовують для подачі первинної концепції, створення фрескізів на ранніх стадіях проекту, ігноруючи правила побудови простору. Таке зображення часто спрямовано на розкриття аспекту «що зображено», і слугує для пошуку та виразу загального образу дизайн-проекту. Відтак, колаж дозволяє поєднувати в одному кольори, текстури, форми, визначаючи загальне бачення майбутнього об'єкта, його колористику, стиль тощо.

Отже, колаж та інші комбіновані засоби проектної графіки у формативній практиці – це перш за все евристичні засоби вирішення пошуково-компонувальних, композиційних та комбінаторних завдань, в основі яких лежить простота зміни розташування елемента в просторі. Також колаж – це різновид графіки, що характеризується лаконічністю, площинністю та умовністю передачі простору, але попри це несе в собі певні асоціативні риси і має характерні виражальні можливості. Активне залучання колажу до проектного процесу може значно підвищити його продуктивність за певних умов.

БОРИШПОЛЬ Ганна Іванівна,
аспірантка кафедри Культурології та
міжкультурних комунікацій, Інституту
практичної культурології та арт
менеджменту НАКККіМ.

*Науковий керівник: Садовенко С. М.,
доктор культурології, професор,
професор кафедри вокального
мистецтва, Інституту сучасного
мистецтва НАКККіМ.*

КРИТИЧНІ ПОТЕНЦІАЛИ ХРОНОТОПУ КУЛЬТУРИ ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ.

Актуальність дослідження. Був час, коли людина сприймала світ навколо як «неперехідний» (за К. Ясперсом), вбачала своє буття в трансцендентності і будувала своє життя, не роблячи спроб змінити його. Людина сучасна мислить